

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit vtilissim[us] tractat[us] q[ui] intitulator
horologiu[m] eterne sapi[enti]e**

Seuse, Heinrich

Allosti, 1486

Qualit[er] [christ]us in sacrame[n]to eucaristie sit deuote recipie[n]dus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30857

51
p̄dictus frat̄ cū aliquali cordis turbatiōe recipiēs. nitebat̄ argu
ere i cōtrariū: adducēs i mediū discursus sanctorū apostolorū:
qui p̄ vniuersum mūdū sola euāgelizādi gr̄a discurrebant non
attēdens tūc q̄ hoc sile quātū ad hāc ptē locū in p̄posito nō ha
bebat. Et q̄ ista v̄ba ex intētiōe nō plus tāgerēt euāgelizātes:
q̄ vniuersalit̄ oēs deo placere cupiētes. Manifestū quippe ē. q̄
vnicuiq; iniciū oīm maloz erit: si discursib⁹ inutilibus frenum
laxare voluerit. Ad hec aut̄ p̄dictus iuuenis nil respōdit: s; cū
omni māsuētudine dixit. Scias frat̄ q̄ inutiles discursus p̄dic
tus ph̄s multū detestaf. His dictis visio disparuit. Sepe dictus
aut̄ frat̄ cōsolationē celicā sibi sentiēs infusam: intra semetiḡm
resumere cepit q̄ viderat et audierat: et cū admiratiōe multa co
gitare: quis nā eēt ille arseni⁹ ph̄s. Siquidem illo tpe mūdane
ph̄ie studiosē adhuc itētus erat: et eiusdē scie ph̄is oculū dabat:
de spūali vero ph̄ia et ipsius tractatorib⁹ nōdū tm̄ curabat: dice
bat igit̄ intra se. Ecce quot libros diuersoz ph̄oz legisti: et quot
ph̄os allegari audisti. et de β arsenio in nulla philosophia vnq̄
mētione fieri audisti. Tandē i se reuersus: icēpit cogitare dicēs
Fortassis iste ē arsenius famosissim⁹ doctrine xp̄iane ph̄s: ana
chorita p̄cipu⁹: quē aū multos ānos allegari audisti: lz tibi nūc
a memoria exciderit: et fortassis i argumētū buius est q̄ vidisti
predictū senem cellā modicā inhabitantē: et iuuenē illū librū anti
quū in manu tenentē et p̄dicta legentē: p̄ q̄ danf̄ intelligi vite
scōz patrū: et eozū collatiōes: q̄ liber plerisq; tā antiqu⁹ et aboli
tus parū curaf: licet nucleus toti⁹ p̄fectiōis: et vera scia xp̄iane
ph̄ie in ip̄o eē certissima experiētia cognoscat. Surgēs igit̄ pre
dictus frat̄ diluculo petyt a liberario vitas patrū: volēs scire in
veritate vtrū nā sic eēt: et vtrū p̄dictū arseniū vsq; in ip̄o contē
tū inueniret. de cui⁹ dictis sibi pro tūc nihil oīno c̄sci⁹ erat. Lū
aut̄ librū aperuisset subito p̄dcūs arsenius occurrit: et eandē sen
tentiā in dictis suis qualē iuuenis in libro antiq̄ legerat clare i
uenit. Ex his ergo sufficient̄ i formatus. se ad manēdū contulit:
et scolas quas ab alijs salubri⁹ regi estimabat deserēs: ip̄e tāq;
animo ifirmus resignauit: et se dcis p̄fati ph̄i c̄formaf optabat
Discipulus. Verba tua tanq; de celesti scrinio as
suapta: sic me totū mouēt: vt eorum
suauissima dulcedine feruor deuotiōis augeatur: et via planissi
ma vite p̄fectioris audiēti prebeat: omni difficultate remota.

Qualif̄ xp̄s in sacramēto eucaristie sit deuote recipiēdus.

60

Quonia ad virtutu scolas o

summa et eterna sapientia feruenti desiderio propterare: et verborum tuorum gustata suauitas me puocauit: ubi dum crebro inuenio quomodo mori ac viuere debeo: fateor me in horum actuali exercicio propria ex voluntate succubere: atque ideo ad omnipotentiam tuam confugiens peto: ut ad que remedia in aduersis recurrere debeam: ostendere tua pietate digneris.

Sapientia. Septem ecclesie sacramentata digneris. Septem remedia sunt: per que homo quodammodo in spirituali creatura regeneratur: fouetur et nutritur: et gratia mediante ad summum gradum perfectionis promouetur. Insuper que tamen quodam excellentiori modo diuini amoris radii ac celestis gratie quidam fluminis deuotas animas feliciter incedens ac suauiter inebrians: de sacramento eucharistie noscitur peculiarius emanare. Nam sicut arida ligna materiam idoneam prestat igni materiali: et flammam eius faciunt in altum succrescere et se diffundere circumquaque. Sic reuera hoc sacramentum caloris spiritualis incertum igni diuini amoris inensum prestat fomentum: et ipsum fouet deuote susceptus. Nam in fine amoris indicia nihil est quod adeo totum sibi rapit animam diligentis: sicut dilecti desiderata prestantia: que ceteris omnibus auferunt. *Proin in ultima* **Proin** in ultima cetera dilectis discipulis meipsum sacramentaliter obtuli. Ipsisque ac omnibus huius sacrificii ministris: in uirtute uerborum meorum potestatem hanc immensam delegaui: ut me corporaliter prestantem habere possint: qui per diuinitatis presentiam ceteros esse ubique.

Discipulus seruus uerbum in auribus tuis: et ne irascaris famulo tuo. Tu es enim dominus meus: et ego seruus tuus. Si bene aduertis: diristi te in hoc sacramento esse non figuratim sed realiter: non intentionaliter sed corporaliter quod an ita sit precor humiliter edoceri: quia hoc magna prestat materiam te seruio diligendi.

Sapientia certissime et ueraciter et absque omni dubitatione in hoc sacramento continetur deus et homo cum corpore et anima: carne et sanguine: sicut cum pedibus ex utero matris: et in cruce pependi.

Discipulus Ne queso in ac sedeo ad dexteram patris. Digneris domine mihi si loquar: non enim ex radice infidelitatis sed ex admiratione inmensa hec mea sententia preedit. Ualde namque mirabile uideatur si fas est dicere: quomodo corpus domini mei formosum cum suis debitis dimensionibus: et omnimoda perfectione contineri possit sub formis minutis specierum sacramentalium sibi improporzionabiliter commensuratarum.

Sapientia Qualiter corpus meum in sacramento contineatur nulla lingua valet explicare: neque aliquis percipere: nec ratio humana valet hoc apprehendere: sed sola fide conuenit hoc scire: hoc enim solius diuine virtutis operatio est imensa: et ideo fideliter hoc tibi credendum est: et cauendum a presumptuosa perscrutatione. Veritatem deuote simplicitati tue predesse cupiens: ad exercitandum feruorem tuum magis quam ad rei soli deo cognite manifestationem: verbis tuis simpliciter respondebo: uiam sumens ex notis secundum se: tibi autem ignotis: ad ea que noticia omnium mortalium excedunt. **Dic** igitur mihi tu que perspicue scire ignarus qualiter modica pupilla totum emispherium celi in se claudere possit. Vel quo nam modo speculorum fractum in qualibet parte sui imaginem perfectam recipere possit: cum hi sunt inequalia et improporzionata. Et licet in hoc exemplo simplici maior sit dissimilitudo quam similitudo: sic et quilibet res naturalis maiorem importat in proposito dissimilitudinem quam similitudinem: nihilominus tamen ex his non incongrue potest accipi: hoc uidelicet quod si natura potest tot miranda in sua operatione que virtus auctoris nature non se extendat ad longe maiora in sua operatione. Item si possibile uideretur quod conditor orbis dixit et facta sunt uniuersa ex nihilo: que tamen impossibilis uideatur hec transmutatio: et siue maior actus sit iste transsubstantiationis creatione: siue minor: siue equalis: non inconsonum tamen rationi est credere: quod hic qui mundum ex nihilo producere potuit: uirtutem suam nequaquam ad hunc solum actum limitauerit. Sed sicut omnia quecumque uoluit fecit: sic non erit impossibile apud deum omne uerbum: sed ei subest cum uoluerit posse.

Un ergo miraris unum: reliquum uero non miraris. Preterea credis quod diuina sapientia de quibus panibus quibus milia hominum paruit: quod qualis fuerit materia que omnipotens **Discipulus** Ad hoc responsione sue tunc subseruiebat. **Dic** ex simplicitate mea nescio: nisi quod mirabilia opera dei esse exclamo

Sapientia Sed et hanc quoque interrogationem simplicitati tue congruenter subinferam. **Dic** mihi si credis te animam habere: vel **Discipulus** Ego non credo me animam habere: sed scio: cum huius rei cognitionem ex motu et sensu habeas et ceteris: secundum traditionem sapientis huius mundi de anima diffinitiuam. Item ratio dicat multa entia in rerum natura existere: que nullo sensui subesse poterunt: et fortassis plura operum dei sunt inuisa quam ea que sensus apprehendere potest: quod ex ordine uniuersi optime dispositi diligenter inquisitor facillime **Sapientia** Ex premissis collige ad inuenire potest

longe plus intellectu cuiuslibet beati excedit intellectu cuiuscumque
sapientis: quod intellectum sapientis intellectu alicuius ideote: et tamen ex
perientia docet quod multi illitterati pro impossibile habent ea: de quibus
periti habent demonstrationem certissimam. Sicut patet precipue in ge
ometria et astrologia. Sic in proposito licet cognitionem viatorum
hec materia transcendat: quod circa manifestissima nature intellectum
secutientem habere noscuntur. **T**amen hi qui scientia beatorum proficiunt: habent
in deo perfecte intuentur. **A**udi de hoc orationem ecclesie dicentem. **E**st inquit homo qui diebus ac noctibus somnum oculis non capit: et in
tellexit quod omnium operum dei nullam possit homo inuenire rationem eorum que
fiunt sub sole: quanto plus laborauerit ad inquirendum tanto minus inue
niet. **E**cce si dixerit sapiens se nosse non poterit repire. **E**n quidam
philosophus gentium pulcherrimum tibi de hoc protulit documentum. **L**u enim
numerum motorum orbium sagacissime perquireret: et querendo deficeret:
sic dicebat: fortioribus hec relinquitur. **Q**uot putas hi qui sunt nature
profundissimi perscrutatores: ratiocinationum subtilissimi venatores
et complexionum sylogisticarum acutissimi argumentatores: vitates
scientificis deductionibus habere in veritate gaudeant: utique paucas.
Nam si hoc sufficienter probat opinionum pluralitas: rationum contrari
etas: circa eandem conclusionem que tamen interdum adeo cois et accommoda
est: ut per sua accidentia sensui subiaceat: ita ut videatur et sentiantur quod
est. **N**am si hec ita se habent in his que a natura sunt et que in prospectu habentur
tur ea que in celis sunt: et que videri non possunt sed omnem naturam exce
dunt: quis investigabit? **S**i frena dixi vobis ait dei sapientia: et non cre
ditis: quomodo si dixerero vobis celestia credetis? **T**ales dubitationes
et conceptiones erronee: de his que sunt fidei interdum surgunt ex hoc quod
homo imaginatur et iudicat de divinis esse sicut de humanis: et de super
naturalibus similiter sicut de natura constantibus. **S**ic autem non est faciendum
maximeque in proposito cavendum. **C**orpus namque divinum non est eo
modo in sacramento sicut corpus in loco quod suis dimensionibus loco
comensuratur: sed est ibi quodam speciali modo. **E**t si quis querat: qualis sit iste
modus. **D**ico quod est talis que est proprius huic sacramento: ad quod sciendum
imaginatio tua pertingere non potest. **U**nde et intellectus tuus tanquam se
cucies redigendus est in captivitate: in obsequium christi et pre oculis
habendum: quantum virtus infinita potest cui omnis materia obedit ad nu
tum. **S**ed et notat ea que non sunt tanquam ea que sunt: licet homo hec vid
re non possit: ex defectu potentie visive oculi intellectualis. **E**xemplum
comune de hoc satis habes de puero in carcere nato et diu nutri
to: qui pro mirabili haberet si quis ei de cursu siderum et dispositio
ne orbis multa narrare vellet. **P**roinde necessario valde divina

Al. dubitationes tales
vnde dicitur orationem

76

Exemplum

12

Superia ignorantie humane descendens: per deam tamquam facultate humane ex
cedentia hominibus tradidit credenda: cui tamquam veritati infallibili adhorre
tes: solido fideles inuitum fundamento: maiorem in certitudine habentes quam
si intellectui cuiuscumque siue proprio vel alieno in re scita et proportionata initerent
Discipulus. Evidentissimis utique persuasionibus: fide
mibi huius sacramenti astruis: et admi
rationes noxias: timidasque cogitationes animi infirmorum pulsantes tol
lis: Et his namque prope stultus est intellectus querens impossibilia
et perscrutari cupiens inscrutabilia: que opera dei solius magnalia sciri
contendit: et tamen in cognitione operationum nature deficit. Quid apostolus
necesse est mihi scire vel inuestigare. Scio et firmissime credo:
quod tu es summa et infinita potentia: que omnia potes: summa et eterna
sapientia: que omnia scis et vides simplicissima et immutabilis veritas: que me
tiri et fallere non potest. Et ideo finis fidei mee: et anchora spei mee tu
es nunc et ineffabilis: sciens quod beatus homo qui sperat in te. Quamobrem
gaudete nunc viscera mea: quod quod quaesivi inueni: quod volui obtinui:
quod diu desideravi nunc impetraui. Quare tristis es anima mea: et que
conturbas me. Iherosolimitane quaesisti: iherosolimitane inuenisti: et abesse dilectum tuum
sepius hucusque causabaris: et cum quolibet letari de dilecti presentia
videbas iudebas: ac ingemiscebas: eo quod illum quem tu diligebas:
minime presentem inueniebas: dicebasque. O dilecti mei subtractio
crudelis: cuius me sola pascit memoria: litteras scribit: nuncios mit
tit: suam vero presentiam subtrahit: et oculo quodam invisibili: omnibus
coeli me respicit. Sed per hoc dolorem hoc amari non sufficit. In lectulo
meo ipsum quero nec inuenio. In mensa circumspicio nec ipsum video
In lateribus domus mee vitam habundantem habere occupisco: et defraudo.
Sic inquam dilectum habens: dilecto careo. quod presentem mihi non inuenio
Nubes enim de medio tulit: ad dexteram patris consedit: circa cardi
nes celi pambulat: nec nostra considerat. O utinam talis esset mihi di
lectus: que mihi et si non semper saltem frequenter adesset: et coniuveret: de
cuius presentia possem gaudere: et interdum de tribulationibus meis
consolationem recipere. Sed nunc insperata mihi salus oriri visa est:
et vox meroris mutata est in vocem iocunditatis: et affectus querentis in
affectum transiit gratulantis. Nam quem plangebam abesse nunc repperi ad
esse: et quem longe esse credidi: nunc iuxta me esse inueni: et ideo congratu
lamini mihi omnes qui diligitis deum: quod inueni dilectum meum: non solum
secundum diuinitatem omnibus presentem: sed et secundum humanitatem sacramentali
ter presentem. Inueni non quo aberat: sed ubi presens mihi non tam clare
apparebat. Inueni: non ubi presens non fuit: sed quod me de presentia: no
uo quodam doctrine radio illustrauit: occulta reuelauit: abscondita

in lucē pduxit: et q̄ p̄us sciebā tradēte lra: nūc istruxit spūali q̄
dā et viuifica grā. **M**irū ē q̄ de cetero ab ecclesia auelli potero:
et q̄ nō die noctuq; remaneo: vbi dñm meū p̄ntem habeo: non
solū spūali: sed et corpali: nō solū vt deū: sed vt fratrem et amicum
meū dilectū. **O** q̄ ḡtus quq; fuissē: si vel vnica guttā tā p̄ciosi
sanguis de dilecti mei aptis vulneribus ī os meū recipe meru-
issem: felicē me reputassem: si de pectore eius tāz p̄ciosissimi liq̄-
ris stillicidiū sumere potuissem. **N**ūc autē diligētissima cōsidera-
tiōe incipio aduertere: q̄ nō solū vnā guttā vel duas d̄ manib⁹
vel pedib⁹ seu de pectore p̄fluentib⁹ recepi: q̄nimo totū sangui-
nē ipsius sumpsit: et corpus ei⁹ corpi meo sociatū ē. **O** gaudiū et
exultatio cordis mei imensa: de tā ineffabili grā mihi prestita a
dilecto. **N**onne istud ē maximū et precipuū donū: et dignis lau-
dibus extollēdū: ad quod neq; angelica natura audeat aspirā.
atq; iō vtinā oēs artus mei: et tota virtus mea: et oīa interiora
mea in laudē tuā resoluerēt: vt amorī tuo pro posse meo respō-
dere possem. **T**ua enī p̄sentia meū vehemētē accēdit amorē: s;̄
maiestas incutit timorē: ratio cōsulit tantū hospitem reuereri:
amor cogit tā dilectū sponsum affectuose amplecti. **T**u quidē
es deus me⁹ et dñs meus: s;̄ et frat̄ me⁹: et si dicere audeo dilectus
sponsus meus. **E**n quāta bona in te vno bono simplicissimo: so-
lo bono possideo: nō enī in te habeo vel illud p̄ticulare bonum
s;̄ summū bonū: in quo oīa bona tanq; in suo fontali principio
cōtinent. **O** q̄ digne p̄sentia hui⁹ boni affectum debet mouere.
Et licet manifeste put in patria hic videri in sacramēto n̄ possit
feruidus tñ affcūs fidei fundamēto īnixus in deo tñ solidatus
eē debet: vt hui⁹ sacramēti p̄ntia in corde suo oēm t̄renū effectū
suparet. **D**ñ itaq; appellat sacramētū hoc: sacmētū amoris: qd
enī magis ē amoris qd dilcōnis: q̄ diūctio dilecti cum dilcō fa-
miliaris. **N**ūc aīa mea cōsolare. qz qd q̄sisti iuenisti. **S**uscipe xp̄s
p̄sentialit̄ et veracit̄: quēadmodū symeon ille iust⁹ et timorat⁹
ip̄m p̄ntialit̄ suscepit. **N**ā diu in orōne hoc optasti: et vltra votū
nūc qd voluisti obtinuisti. **S**i enī symeon ip̄m visibilit̄ suscepe-
rit: tu autē inuisibilit̄: nō tñ minus veracit̄ ip̄m suscepisti. **D**eniq;
sicut oculus me⁹ corporeus nūc in sacramēto non potest videre
tuā hūanitatē p̄sentē: sic nec p̄dcūs symeō: te in vlnis portans
videre poterat tuā dīnitatē nisi oculis fidei: sicut et ego nūc te p̄-
sentē video. **S**z qd mihi de visu corporeo: cū beati dicant̄ oculi
nō qui vidēt scdm carnē: sicut scribe et pharisei: s;̄ spūalit̄ sicut
dilecti discipuli. **Q**uid ergo vis o aīa scire āplius de tuo dilecto

quid amplius requiris: quod desideras? Certissime et absque omni dubitatione ipsum in sacramento habes presentialiter licet inuisibiliter. Sed attende diuinam ordinationem: nonne merito convenientius sub aliena specie quam sub propria forma hoc agitur misterium. Quis enim tante possit esse ferocitatis ut ipsum presumeret sub forma carnis et sanguinis masticare. Unum divina sapientia optime disponens omnia prouidit ut carne et sanguine remanente sub specie panis et uini: quae communiter humane refectio deseruiuit: hoc sacramentum sumatur. Quid aptius: quod leuius: quod decetius poterat iueniri: quod et nobis congrueret: et uitam non desereret: cum hec et similia opera tua magnalia et mirabilia tantae potentie disposita considero. **D**eina sapientia: pro stupore deficio: exclamans in memetipso. **A**ltitudo diuitiarum sapientiae et scientiae dei: quoniam quilibet es in ipsa tua essentia: quae talis es ac tantus in rerum creaturarum effluentia tanta uirtute facta. **N**unc igitur rex meus et deus meus: qui me non meis meritis ad officium sacerdotale dignatus es eligere. et ministrum facere tantorum misteriorum: ut possim te quotidie agnum immaculatum sumere et offerre. **P**ro te ut doceas quilibet digne ualeam suscipere te: ita ut sit ad gloriam tuam: et ad salutem anime mee. **D**oc sciens pro certo. quod nullus unquam rex tanta magnitudine uel gloriosus tanta honorifice et reuerentem fuit ab aliquo susceptus ciuitate: nec aliquis carissimus amicus de uia longinqua ueniens: tanta letanter et affectuose salutatus: nec sponsus dilectus a fidele sponsa tanta gratanter et amoroze receptus et reuerenter tractatus: sicut anima mea te meum gratissimum impatorem: dulcissimum amicum et hospitium: dilectissimum sponsum et amatorem hodie desiderat recipere: et introducere in domum suam: in cubiculum cordis mei secretissimum: ibique omnem tibi exhibere reuerentiam et impendere amorem ac deferre honorem a pura creatura creaturae. **S**apientia. **C**um ad reuerendum altare tori possibile. **A**scendens: sacrum dei tui corpus et sanguinem fidei oculis respice sic: uidelicet ut certissime et sine omni hesitatione toto corde credas: et ore confitearis: quod illa hostia consecrata sit uerus dei filius ex uirgine natus: qui mortuus est: et resurrexit: iudex uiuorum et mortuorum: ut sis de numero illorum qui sunt ueri iudei. non littera sed spiritu: non secundum carnem sed secundum promissionem. **I**ndutus confessionem cordis et oris sicut uestimenter: ut omnia interiora tua eum esse deum confiteantur: et omnia ossa tua id ipsum proclament. **D**einde cum reuerentia debita et honore precipuo occurreris deo tuo: deuotione quadam humiliter mirare: quod tantus dominus ad tantillum seruum: et tanta nobilitas ad miserum uermiculum: et maiestas tanta ad uilem leprosum dignatur uenire: et dicere cum metu et reuerentia. **D**omine non sum dignus ut intres sub tectum meum. **S**ed confisus de tua pietate et clementia: accede

*propter suam
in
quod
dum*

60

7

do ifirmus ad medicū vite: sitiens ad fontē mīe: egenus ad do
minū celi ⁊ fr̄e: oīis ad pastore: figmentū ad suū create: deso
latus ad meū piuz cōsolatore ac liberatore. **P**ostea ardētissimo
desiderio manu cordis: haustu iteriori tam pclarū suscipe spon
sum: eius p̄sentia dulcissima delectatus: ⁊ hoc ē qđ sup̄ ōnia, de
beret mouere animū amozosum: cū scz cogitat se presentez ha
bere ip̄ni suū dilectū ⁊ amicū: pro cuius amore huic mūdo quo
tidie morit: ⁊ omnē terrenū amozē execrat. **E**n huius mundi
stulti amatores quacūq; die solūmodo viderint dñm: vbi dilec
tum eē nieminerint. tota die illa amplius gaudēt ⁊ letiores red
dunt. **P**erpēde ergo ex hoc qđ digne gaudebit ⁊ vehemēf ex
ultabit: qui nō creaturā vilem: s; oīm create: nō stercus inuo
lutū: s; dei sapientiā humanataz recipit sub hac visibili forma.
Mirum ē qđ animus amozosus die illa qua dilectū createorem
suū sumpserit pro aliqua re tēporali poterit cōtristari: qz absq;
dubio tam inensam pro tūc apud se materiā habet gaudioruz.
qđ merito oēz euentuz cōtristabilē absorbere ⁊ annihilare debe
ret: sicut oceanus guttā in se receptā aceti. **D**emū si sacramēti
huius sapore tibi inexpertū experiri desideras: cura aiām prius
tuā abstrahere a vicys ⁊ nēgocijs secularibus ⁊ carnalibus: vt
eius sumptionē precedat p̄funda cōtritio: ⁊ pura cōfessio. **I**tēq;
actualis deuotio te potius trabat qđ indulta cōsuetudo: ardētis
finis affectiōibus ⁊ sanctissimis meditatiōibus tanq; rosas ru
bescētibus: ⁊ lilys albescētibus: hospiciolū cordis tui ei adorna
⁊ thalamū tanto sponso per verā pacē cordis prepara: ⁊ cuz pre
sentē senseris int̄ cordis brachia ip̄m reclina: per exclusionem
omnis fr̄eni amozis: ⁊ inclusionē sponsi celestis. **D**einde duota
anima me audire faciat vocem suā: cantando mihi de canticis
syon: cuius melodia ex triplici p̄portione cōposita suauissimuz
reddit sonū: videlicet ex p̄fecta obliuione terrenozū: feruido ef
fectu eternozū: ⁊ laudis quadā inchoatione spirituzū beatoruz.
Selix qui hec gustu inf̄no percipere meruit: qui hec per veram
experientiā magis qđ per v̄ba vel scripta cognouit. **I**n hac feli
ci vnione si cōcessa fuerit desup ineffabilis pausatō: raptica q̄
dam contēplatio. ⁊ inusitata fruitio illius summi ⁊ veri p̄sentis
boni que animā sursum trabat: ⁊ ad puram contēplationez di
lecti paulisp̄ trāsmigrare faciat: gratias referat bonozū omniū
largitozi: nec se verbis effundat: s; secretū teneat: sciens qz ani
malis homo non percipit ea que sunt spiritus: sed stulticia illi
videtur: neq; alienus v̄scetur ex eo: sed cum profundo cordis

3
+ 13

Simil

U

4

cont. no
A. 10.

gemitu in hanc vocem erumpat et dicat. Vere tu es deus absconditus: et quod oculus non vidit: nec auris audiuit: nec in cor hominis terrestris ascendit: non solum que deus electis suis in futuro reseruauit: sed nec ea que in hac vita suis amatoribus dare consueuit.

Discipulus. **O**mira et stupenda cordis mei cecitas et duricia ingemiscenda. In abundantia namque maxima spiritualium diuitiarum tam longo tempore pauperissimus extiti: in copia tantarum deliciarum miser fui: in redundantia gratiarum aridus remansi. Miser ego: tantalus alter ego rubescentes rosas delectabiles de rosario tui: nec earum suauem percepi odorem: flores vernantes manu gestabam: et pulcritudinem eorum non aduertebam. Oculos apertos habui: et ex ignorantia ad tot mirabilia non resperi. Stillicidia celestia recepi nec sensi: ad mensam deliciosissimam quotidie inuitatus fui: et vacuus et macie confectus inde recessi. **O** mi deus tibi conqueror: cum intimo gemitu cordis mei: quod tam diu longe a te aberam: et tu mihi tam prope fuisti. Tu mecum eras: et ego tecum non eram: quia me curis mundanis et vanitatibus superfluis inuoluentes te modicum curabam. **O** dulcis hospes anime qualiter ab ineunte matura etate cum primo ad me venisti: usque ad hunc te recepi: qualiter pertractaui te summa pulcritudo: heu me miserum quam frequenter te summa maiestas irreuerenter suscepi: quam tepide panem angelorum summe delectabilem sumpsi. **O** insensibilitas anime mee: liquorem balsamicum: mellitum: deliciosum ac suauissimum in ore habui: nec fragrantiam ipsius sensi. **O** tu iocundissimum speculum cunctorum beatorum: gaudiosum spectaculum omnium angelorum: et felicissima leticia hominum bonorum: sic vitam meam miseram expendi: quod raro vel nunquam suauitatem tantam ex presentia tua expertus sum: neque spirituale aliquando consolationem: de tua dulcissima presentia habui: quantum possibile fuisset si me cum debita reuerentia et deuotione ad tuum sacrosanctum corpus et sanguinem disposuissem. **D**eum prochdolor me miserum: sic me terrenis actionibus et affectionibus mundanis implicaueram: sic eis per desiderium inbeheram: ut palato meo non sano magis saperent corporalia quam spiritualia: et terrena plus mouerent quam eterna. Unde et si in crastino amici alicuius dilecti aduentum presciuissem: pre gaudio noctem illam insomnem duxissem: et studio se totis viribus precogitassem qualiter sibi in omnibus placere potuissem.

13
Dm l

Domi deus s; e regione te sūme reuerendū: sūme dilectū: quem
 celi cōcentus honorat: quē fra pōntus ethera colūt: adorāt: p̄di
 cāt: cuius faciem abyssus tremiscit: ⁊ cui oīs creatura obedit:
 nūq; cū tanto affectu ⁊ desiderio recepi: nec honorauī vt potui
 ⁊ debui. **A**b me miserū ⁊ stultū: q̄ntū in hoc deliq;. **O** q; cito me
 a te ad alia cōuertī. **A**uertī faciē meā ne viderē in finez: q; cito
 te expulsi: nec tibi in me locū ad manendū p̄misi. **S**ic me sepius
 tediose ad te habui: ac si tu deus me^o presens nō fuisses. **S**ic dis
 simulauī: ac si te presentē minime aduertere vellē. **N**ūc aut̄ ōni
 dissimulatiōe p̄iecta: q̄si de somno ad vigilandū exp̄gefcūs: oculo
 aperui: tuā presentīā affectuosissime āplectens: cū desiderio
 cordis ⁊ aie mee. **N**ā quotiēscūq; presentīā tuā recogito: exulta
 re incipit spūs me^o pre iubilo: q̄si q̄ bonū nunciū recipit venientē
 de longiquo. **T**aceo de dñi mei p̄sentia venerāda: certe qd̄ mi
 nus ē sola angeloz tuoz felix p̄sentia: in quocūq; loco etiā mul
 tū distātī inuēta: mihi fuerat affectu p̄cipuo amplectēda: quos
 ⁊ si oculus corpore^o nō vidisset: saltē p̄ fidei experimēta affectu
 īteriori edoct^o eoz p̄sentīā honorassem. **N**ūc aut̄ certissime cog
 nosco qz nō solū angeloz delectabilis exercit^o: s; ⁊ angelozum
 dñs locū hunc honorabilē reddit. **V**ere etenī dñs ē in loco isto:
 ⁊ ego nesciebā: ⁊ iō vehement̄ doleo q; huic loco magnaz reue
 rentīā nō exhibui: v̄bo ⁊ facto. **N**ā vbi dñm meū presentē sciui
 hūilīr̄ inclinare debui: cū aliud signū reuerētie sibi exhibere nō
 potui: qd̄ fecit daniel vir desiderioz: q̄ in fra aliena constitutus
 verso vultu cōtra ciuitatē vbi templū dñi eē sciebat: deuz suum
 adorabat: ⁊ ecce tēplo maior hic ē. **D**eu quotiēs in choro in pre
 sentia sacramēti steti tā idenote. ⁊ distracto corde p̄ oculoꝝ eua
 gationē: cordis mei ostēdebā in deuotionē. **O** quotiēs locū hūc
 in quo sub sacramēto hospes dulcissim^o p̄sens fuisti negligēf:
 ⁊ festinant̄ p̄tery: q; neq; vocē quidē duote salutatiōis cor meū
 tibi meo amabili cū affectuosa īclinatiōe exhibui. **P**ropterea
 nēpe qz tu deus me^o ⁊ dñs me^o: amor me^o es: cordisq; mei the
 saurus p̄ciosissim^o: iō presentie tue debuit cor meū adgaudere:
 anim^o applaudere: oculi letant̄ arridere: os iubilare: labia te be
 nedicere ⁊ glorificare: ⁊ singula q̄q; mēbra ⁊ artus tui ostēdere
 signa amoris. **Q**uis enī ignē in sinu suo potest tenere vt non cō
 buraf: ⁊ amorē ignitū p̄sente amabili abscondere vt nō p̄daf. ve
 lit: nolit: p̄dif lumine illo suo. **V**ide ergo q; diligēs amator tu
 es: atq; ideo nō amator: qz negligēs. **I**ntēsus nāq; amator neg
 ligēs eē nō potest: opaf enī magna si ē: si enī non opaf. amator

non ē. Quid fecit ille tuus symphonides: homo scdm̄ cor tuuz
qui nudatus velut vnus de scurris cū organis arinigatis totis
viribus saltauit corā archa. In qua solū fuerūt res corporales:
ymbra futuroꝝ habētes: q̄ nūc v̄itate detecta ad lucē pdierunt.
Nam hoc sacramentū cōtinet māna: nō quidē hoc qd̄ māduca
uerūt hy q̄ in deserto mortui sūt: s; panē celestē: quē q̄ māduca
uerit viuet in eternū: z iō nemo mihi de cetero molest⁹ sit: si hec
magnalia opa mirifice extollo: q; si cūcta corpis mei mēbra in
numerofitate arenā maris excedētia: eēnt organa dulcifona: z
oēs potētie mee eēnt voces iubilose: his oibus te laudare cupe
rem totis virib⁹ meis cōditor orbis: flens insup ac dolēs q; huc
usq; ad hoc celeste misterīū intellectū habui tā excecātū: z affec
tū induratū: eo q; nimis supficialit̄ trāsiui: nec pōderāda pōde
raui: z me ad tantā grām nō melius abilitaui. S; nūc expāsis
in modū crucis manib⁹: z erectis in celū luminib⁹: p̄cor veniā
de omīssis. In tenebris nāq; desidiose. incōsiderationis sui vsq;
adhuc: nūc aut̄ lumē sapie tenebras ppulsauit: z te mihi affectu
quodā ineffabili demōstrauit: desidīā depulit: z fidē dormitantē
excitauit. Restat ergo nūc vt quē tua grata p̄sentia veluti pane
vite z itellcūs cibasti: potuq; sapie salutaris potādo istruas: re
spondēs tuo famulo ad q̄sita. **Primo** igit̄ q̄ro: qd̄ per tuā p̄sen
tia cōferas hōi te deuote **Sapiētia** **Queso** vñ p̄cedit
in sacramento suscipiēti. **Amator** es tu an mercenari⁹: Putas ne hāc infrogationē ido
neā eē animo amozoso: Intēse amās dūmō suū amatū habeat
nō multū alia curat: dilectū q̄rit: z ideo dilectū habēdo: bonuz
vtile dissimulādo trāsit: p̄ amore q̄ris: an p̄ amoris mercede:
Quid meli⁹: qd̄ vtilius: qd̄ ve p̄ciosius habeo memetipō: Qui
habet qd̄ noscīt amare: qd̄ vlteri⁹ debet hic desiderare: Qui se
ipm̄ totū amico dedit: quis queso ei negauit: En in sacramēto
meipm̄ tibi tribuo: te tibiipi aufero: z te in meipm̄ ouerto. Nō
enī tu me mutabis in te sicut cibū carnis tue: s; tu mutaberis i
me. S; fortassis in amore nondū p̄fcūs es: nō solū amozes: sed
eius equalē diligēs mercedē. Ideo nūc tibi respōdeo p̄ infroga
tionē eq̄pollentē. Dic mihi qd̄ cōfert solis fulgor aeri: cū in tota
v̄tute sua absq; nube rutilat: z ipm̄ q̄si p̄pendicularit̄ penetrat i
tpe meridiano: Vel qd̄ prestāt micantes plīades: aut lucifer ra
diosus caliginose nocti: aut certe qd̄ doloris affert vernalis se
renitas t̄re hiema **Discipulus** **Multuz** vtiq; fruc
ti glacie ostrictē: tum z nigranuz de

Quis Aio

Amator hanc
quoz

cozem singula hec secum afferre dubium non est.

Sapientia Magna quidā hec tibi vident atq; glori
osa: qz nota sūt z cōprehēfabilia: sed reue
ra dona spūalia ī sacramēto collata: suo mō sunt multū maiora
Nā minima grā g̃tum faciēs: quā in sacramēto deuote sumēs
merēf recipe: magis aīam ī futuro spūali irradiatione clarifica
bit: q̃ aliquis solaris radius aerē purum possit illustrare: cum
spūalia incōpabilit̃ excedant corpalia. Tacitis nihilominus di
uinis z occultis quibusdā illuminationib⁹ q̃b⁹ aīa interdū etiā
in hac vita erūnosa merēf perfundi: intm̃ vt sibi putet abyssum
claritatis aperiri: que tñ a nullo sensu cōprehendi possunt: sed a
solis recipientibus cognoscunt̃. Itē talis grā maioris illumia
tionis in futuro seminariū existit: q̃ si oīa sydera celestia ī vici
no terre posita essent: z hūc mundū tota ṽtute sua illuminarent
Item talis grā fidelit̃ reseruata: maiorē p̃stabit aīe in futuro ve
nustatē z pulcritudinē spūalem: q̃ aliq̃ estas: cunctis t̃re germi
nātibus: corpale p̃stare potuerit vnq̃ decorē. Et si vis h̃ oīa cer
tius nosse: diligēter ppēde cōditiones hui⁹ sacramēti. Nōne di
uinitatis radi⁹ ī hoc sacramēto velatus: in patria autē clarus z
manifestus: p̃stātor ē ad clarificandū aīaz sibi hic p̃ grāz vnitā
in futuro aut p̃ gloriā: q̃ sol iste visibilis ad illuminādū totum
aeris emisperiū. Nā ip̃e solus ē q̃ illabit̃ essentie: z spūs beatos
seip̃so replent: vt vn⁹ iam cū eo spiritus fiāt. O quāta erit glā: q̃
immēsa claritas: cū aīa tota extra se posita: tota ī deū trāsforma
bit. Itē corpus meū glorificatū hic fidelit̃ cū grā sacmēti sūptū.
nōne totā celestē curiā z quālibet electā animā maiori venusta
te valet decorare q̃ cursus syderū: varietas t̃pm: terrā hāc cor
paliter possint adornare? Itē aīa mea nobilissima z ṽbo vicissi
me vnita in hoc sacmēto cōtenta: nōne maioris ē luminositatē
suo mō formaliter z effectiue: q̃ sint oīa astra matutina: z syde
ra vesptina: z hec oīa fidei aīe ex sacmēti hui⁹ debita p̃ceptiōe
in futuro largient̃: exceptis alyis gratys z vtilitatibus quotidi
anis magnis z innume **Discipulus** Stupeo cuz
ris q̃ sepius replicatis. audio tot in
signia d̃ hoc gloriofo sacramēto mirabili. Sed p̃cor ne spernas
vnā quā p̃pono dubitationē. Ex quo tu ōnipotens deus hoc ve
nerabile sacramentum tā innumeris z gloriofis affectibus spi
ritualibus dignat⁹ es decorare: nō solū in futuro s; z in p̃senti:
q̃so quare hoc totū sic ē occultū z absconditū: vt pene a nullo pci
piat̃: nec eius ṽtus si audeo dicere credētib⁹ satis appere vidat̃

Discipulus

Quid circa alios agat nescio: cū nō sim explorator cōsciētie ali
enc: hoc vnū in me aliquoties exptus sum: cū ad sacrosctū cor
pus et sanguinē dñicū accedere volui: a quo tāta bona pcedere
audiui: in tāta cordis duricia et mētis quadā ebitudie me iueni
accedentē et recedentē: q̄ oīm spūaliū illuminationū et dinorūz
carismatū de hoc sacramēto pcedentiū put aduertere potui taz
exps remāsi: q̄ nec in aliq̄ suauē eius gustū in me sentīr potui.
sz sic sine fructu remāsi: ac si penit⁹ nullū effectū ipm sacramētū
in se haberet. **M**agnū cōsiliū altissimi: o si auderet famulus i
sopiēs et stultus rephendere dñm sapiētissimū et irrephensibilez
oia poptime disponentē. **Q**uare q̄so tāta et tam imensa bona oc
cultasti: **N**ōne melius eēt vt euidētiorib⁹ idicys et manifestiori
bus experimentis fidem tantorum instaurasses misteriorum.

Sapientia **A**n ignoras qz p fidē ambulas: et nō per
spem: sz quod sensus idicat experiētia do
cet. et pbat fides qlit pōt recipe: q̄nimo necē ē fidē d̄ficē vbi d̄
mōstratio cognoscit locū h̄e. et p̄ n̄s meritū fidei pibit p̄clarū
Si ergo vis sac̄menti hui⁹ misterii experientie cōnuttere necesse
erit fidē et fidei merituz de medio tollere. **E**t qd si elcūs aliquis
cogitationes timidas p̄teruolātes sentit: nec tñ consentit: vtiqz
coronabit si legitime certauerit. **A**peri q̄so libzū cordis tui: et
vide qz euidētissima cognitione h⁹ sacramēti misterii dat cog
nosci quorūdam cordibus. **E**quidē et si nō sp: q̄nqz tñ ex gratia
et p̄uilegio speciali dat quodāmodo ieffabilē p̄cipi veritas hui⁹
sacramēti: ita vt et si possibile sit eē aliquā sciam maiorē et certi
orem scia fidei: p̄ hanc dat cognosci et sciri hui⁹ iestimabilis sac̄
menti verissima ex̄ntia: vt pro tunc fides quodāmodo actualiē
cessare videat. et res putet transisse in verā p̄fectāqz cognitionē
hec quidē dixerim: nō scdm̄ cōem cursū: cū oīm sciaz elemēta
et p̄ncipia hec excedat cognitio. **N**ec ipsis quidē carissimis hec
grā sp̄ aderit. deo melius eis p̄ fidei p̄ncipia p̄uidente: sed soluz
interdū: cum videlicet aīa ad supna rapiat: ad celestia misteria
cognoscēda eleuat: p̄ ut tūc diuina grā hec vel his filia dignat
manifestare: q̄ reuelat occulta de tenebris: et enigmaticas ac sē
sibiles interdū dat supgredi manifestatiōes: et ad inuisibilia et ar
chana secretoz dei extollit: a q̄bus tñ cuz auulsus fuerit rursus
redibit ad cōsueta fidei documēta p̄ioz pene ignar⁹. **I**gitur ex
his patentē collige: q̄ hoc sacramētū nō ideo minus verū ē qz
spūalis eius affect⁹ inuisibilis: vel sensibilē ip̄ceptibilis ē. **N**az
p̄sentia diuina ibidē existēs lux ē: nō quidez talis que ab oculo

corporeo videri possit: vel q̄ se ad exteriora diffundit: s; q̄ a solo
intellcū diuino vel saltē ab ip̄o beatificato videri possit: et que ī
sup̄ius eēntia lux eēntialit̄ existit. Nā et substātie sp̄uales q̄sto
fuerit nobiliores tāto simpliciores. Minima nēpe q̄ntitate sūt
maxima **Discipulus** qui diligētī sollicitudine cu

rāt pōderare sacramēti huius p̄ciosissimā virtutē et vtilitatem:
accedūt quidē arida mēte quadā ducti cōsuetudie: morē cōmu
nitatis sectātes: festinātes nō vt accedāt s; vt recedāt: festinan
tes nō ex affectu deuotiōis: s; ex defectu diuini feruoris: et ideo
sicut vacui accedūt: sic et ianes ac sine grā recedūt: et hy sūt sicut
aīalia nō ruminātia q̄ in lege tanq̄ imunda reyciebant. Non
enī studiose recogitant neq; retractant vel q̄nta bona seu mala
hinc inde sequant: bene vel male recipiētes: s; et si sup̄ficialiter
fortassis et q̄si p̄functorie h̄ eorū memorie occurrerit: statī velut
pua scitilla ī frigido pectore extinguit: et sic vlt̄ quidē nō cōparet

Sapientia Tria sūt genera hoīm sacramentalit̄ me
cipientū. Quidā sūt oīno īdispositi: sicut
illi q̄ sunt criminalib; iuoluti: q̄ndā bñ dispositi: sic p̄fecti: q̄daz
medio modo se habēt sicut īdeuoti. Primi merent̄ eternā mor
tem et tēporalē maledicōnē. Secūdi vitā eternā et sp̄ualē b̄ndic
tionē. Tercy panē artū et cibū insipidū comedētes: eius nō per
cipiūt sua

Discipulus Quid si hō fragil̄ pctā aliq̄
uitatem. occulta fortassis cōmisit: s; ī
p̄cinctu accedēdi de pctis conterit̄ et facit scdm̄ statuta eccle h̄
q̄d potest: nunq̄d audebit de tua grā hō hic peccator accedere?

Sapientia Si vere cōterit̄: et cōsilio sp̄ualū vtiē me
dicorū: iam pp̄rie loquēdo peccator nō ē.
Maria magdalena dū corde cōpuncta ad pedes dñi accessit: et
lacrimis eos rigauit: nomē quidē peccatricis habuit: peccatrix
tamē amplius non fuit: q; ei xp̄istus peccata dimisit.

Discipulus Unusq; in sensu suo abūdet. Ego at
in p̄posito vere existimo: q; hui; sacra
mēti diuina misteria oēz v̄tutē trāscendāt: et oīa mirabilia opa
dei in hoc mūdo supercellāt. Quis enī viuūt in hoc mūdo tā pu
re vel inocent̄: q̄ sit idone; minister vel susceptor hui; sacramēti
vel quis p̄sumere audeat d̄ semetip̄o: quē petrus apl̄orū p̄nceps
inclit̄ expulit a se dicēs. Exi a me q; hō peccator sū dñe. Sic et il
le cui; fidē singularit̄ in israhel dei sapia laudabat: dixit. Nō sum
dignus vt itres sub tectuz meū. Quis igit̄ natus de muliere: se

*Indigna dicitur
ratio.*

*tria genera dicitur
sunt.*

Ratio

*Quintus dicitur
procedit.*

cōdigne ad tāta mis-
teria poterit pparā. **Sapientia** In natos mulierū
sola v̄tute z iusticia operū suoz tanq̄ ex cōdigno se sufficientē p̄
parare possit: etiā si vn̄ homo haberet naturalē oim angeloz
puritatē: z oim cōprehēsoz mūdiciā z claritatē: omniūq; viato
rū merita p̄ vite austeritatē: ex his oibus circūscripta dīna gr̄a
nō fieret satis idone⁹ ad

Discipulus O deus etne
pcipiēda tanta misteria. q̄ terribile ē
mibi meis similib⁹ pctōribus hoc audire: heu heu dñe deus: z si
celi nō sūt mūdi in cōspcū tuo: z in āgelis tuis repperisti prauī
tatē: hoīes q̄q; magnoz operū te nō merent̄ ex iusticia sua reci
pere. ve mibi qd̄ erit d̄ nobis qd̄ in luto pctōz otinue volutamur

Sed z velut claudus in limo: sic in ipis n̄ris v̄tūq; bonis ope
ribus modicis fluctuātes: in duas ptes claudicam⁹: qd̄ parū vel
nihil deuotiōis habem⁹. Nec de ipis qd̄ negligentys n̄ris put
oportet opūgimur. Cū q̄nta nobis formidie merito ē accedēdū
z timēdū: ne forte s̄ qd̄ dēret cederē ad veniā cedat ad ruīnam.

Sapientia Attende diligenti q̄ hoc pietatis sac̄men
tū ē in remediū institutū: z iō q̄ncūq; hō
facit hoc qd̄ potest abilitādo se ad gr̄am: sufficit nec req̄rit deus
ab hoīe hoc qd̄ sibi viderit ip̄ossibile eē. Quicūq; ergo suscipiēs
facit hoc qd̄ p̄t: diuina pietas supplet p̄ gr̄am hoc ad qd̄ pueni
re sine gr̄a nō potest: z iō ceteris paribus potius ē accedēdū ex
cōfidentia diuine pietatis: q̄ ex cōsideratiōe pp̄ie fragilitatē ab
stinēdū: q̄uis v̄trūq; p̄ loco z tpe reddat cōmēdabile. Nōne
egrotus festinat ad medicū: z paup̄er diuitis pulsat ad ostium:
Accede: pulsa: nihil hesitās: medic⁹ est z pussim⁹ distributor: lar
gissim⁹q; remunerator. Ip̄e solo v̄bo restaurat vniuersa: sua p̄
sentia curat vulnera: medef corda: tristiciā depellit: z cordis le
ticiā tribuit. Quis ergo tā incōsulte audeat dicere q̄ hy qui sūt
sp̄ualit̄ ifirmi nō debeāt accedere ad eū qd̄ languozes hūanos tu
lit: z ifirmitates ip̄e portauit. Ecce mulier imūda accessit retro.
z tangēs eū ē sanata. Peccatrix dū eius osculat̄ pedes ē mūda
ta. Abananea dū seq̄t nec desistit ē exaudita. Leprosi accedētes
curati sūt. Cēci: demoniaci: paralitici: z cūcta nature mōstra dū
credūt z accedūt salutē cōsequunt̄. Nā v̄tus de illo exibat z sa
nabat oēs. S̄ z publicani z pctōres dū appropinquāt ad iesum
veniā merent̄. Quinimo cōiuuiū atq; hospiciū eoz nō spernit:
qui nō venit vocare iustos: s̄ pctōres in hūc mundū. Vñ nō in
cōuenient̄ dici p̄t: q̄ sic aduētus ei⁹ in carne fuit in saluationēz

*Nota dicitur in
11a v̄lta f̄q̄m
7m n̄o m̄l̄.*

3. 4
4.
6

peccatorum: sic et hec salutaris hostia sit fidelibus collata in remissione peccatorum. Nam et dei sapientia in ultima cena: in institutione huius sacramenti salutiferi sic dicebat. Hoc est corpus meum quod pro vobis traditur: et hic est calix qui pro multis effundetur in remissionem peccatorum. Qua propter cum feceris quod in te est: accede secure absque trepidatione in fide et caritate: nihil

hesitans de ipsius pietate. **Discipulus.** O verbum gratiosum et amabile ut et ego miser peccator proprie conscientie prauitatis: audeas accedere ad dominum maiestatis. Sed nunc quod obsecro ut dicas mihi vtrum melius sit frequenter accedere vel rari ad hoc celestis sacramentum

Sapientia Super hac re comitem et notat egregie doctoris Augustini accipere sententias: quod vtrumque pro loco et tempore dicit esse commendabile: ut et per reuerentiam interdum abstineat. et ex deuotione nihilominus accedat. Quibus vero ex frequentiori accessu reuerentia sacramenti pietatis et deuotio accrescit: his frequentatio utilis erit. **Discipulus.** Sed quid erit de his quae quae

semper in eodem videntur permanere affectionis confinio: et percipientes se ex hoc non multum proficere: sed neque deficere notabiliter. Adhuc quoque frequentem sentiunt se duricia quadam oppressos: ita ut eis celum desuper ereum et firma videatur esse ferrea: ex ariditate spirituali et cordis duricia. Et licet solitum numerum expleant psalmodiarum et orationum: et se per confessionis lauacrum expurgent: corde tamen duro et affectu remanent frigido: nec gratia spiritualis gustum aliquem percipiunt. Sed et illud subferat: quod satis quidem flebile et afflictiuum est bonarum mentium: quod crebrius hoc querunt: quod videlicet interdum in eius perceptione gratia notabilius more solito se subtrahere videatur: ita ut quodammodo sequente se spernent: et clamantem pro se fugere putent: hoc mihi prius satis videtur mirabile pietatis et lamentabile

Sapientia. Multis ex causis atque modis duricia talis animam deuotam affligere consuevit: ut ex propter extat sententia: quibus omnibus premissis: hoc solum teneas: ut quicumque per diligentem inquisitionem te eidem causam dedisse non inuenieris: sed quod tuum erat fecisti: si super hoc mentis duricia permissioe divina emerferit: quae electos suos mille modis tribulare consuevit: non te res hec frangat: nec te notabiliter huius rei causa a salutari sacramento hoc subtrahas: sciens quod diuina pietas salutem anime sepius secretissime et fidelissime operatur: cum solo fidei subsidio anima inicitur: nec aliquid dulcedine spirituali fulcitur: non minus quam si prosperitate spiritualium carismatum afflueret. Nec tamen in his put se oportet caute teneret: et ideo interdum tales gratia utilius subtrahuntur: ut abstracte audius repetantur

5.
et recepte cautius cōseruēnt: et vt sic aīa dīlcā in hūilitatis scola
exercitef. Porro vnū ē qđ valde notabile ē: et qđ debes attēde
re diligēnt: scz qđ hic pmissus spūalis sapor ac in hō quidē gust⁹
nō est fidei debitus effcūs: neq; ē p̄sentis sz ē eīne beatitudinis
et cū dat in sacramēto vel extra: grās age: cū nō dat grās age:
et patientē sustine: sciēs qz non ē in potestate tua: sz sūmi et benig
nissimi largitoris: qđ nō put vis vlt qm̄ vis: sz qm̄ sibi placuerit da
bit: p̄ut iudicauerit eē ad suā laudē et tuā vtilitatē. Notandum
qđ qđ summū illud bonū ē tam copiosū et infinitū: vt q̄nto ma
gis p̄cipiat t̄nto p̄ticipās quodāmodo capacioꝝ ip̄ius efficiatur
Un̄ et in hoc sacramēto sepius cōtingit: qđ q̄nto ex timore iordi
nato se quis notabili⁹ subtraxerit: tanto de die in diē differēdo
maioꝝ idispositionē incurrit. Melius ē ceteris parib⁹ accedē
ex amore q̄z abstinere ex timorē. Melius ē singulis ebdomadis
vel etiā diebus accedere cū vera hūilitate: et ip̄fectiōis pp̄rie re
cognitiōe: q̄z semel in anno pp̄rie iusticie ex p̄sumptiōe.

Remin. h̄c
No
Tempus
Discipulus Dic queso q̄ sit hora quam p̄ncipalissi
me debet accedēs attendere: et se totū
colligere: atq; ad ei⁹ **Sapientia** Ip̄m nūc illius sac
grām preparare.

et spūalis masticatiōis: qz tūc celū qđāmō aperit: et filius dīlcūs
aīe disposite corpaliē et spūaliē mittit et vn̄ p̄pter qđ et missa a
missiōe pat̄na **Discipulus** Quid de his qđ maximo
appellatur. cū desiderio te in sacmē
to recipe cōcupiscūt: et tñ hoc qđ desiderāt habere nō possunt.

Uident añ se huius sacramēti ministrū stantē et te sumientēz re
spiciūt: et p̄re desiderio cordis brachia ad se extendūt: os aīe ape
riūt: te recipe cupiētes: nec ē qđ exaudiat. qđ te porrigat. et aīaz esu
rientē impleat tua p̄sentia desiderata. Tu scis qđ videre et non
gustare multū ē af **Sapientia** Sūt qđ me in hac mensa
fictiuū amāti aīe. sacramentalit̄ recipiunt et
tñ ieiuni recedūt: et sūt qđ hac mēsa fraudāt et tñ de plenitudine
eius copiosissime iebriant. Nā illi qđez solū sacramentū: isti at
sacramentū et ei⁹ **Discipulus** Adhuc duo mibi i
v̄tutē p̄cipiunt.

hac materia dubia
restāt: videlicet vtrū aliq̄s plus habeat qđ te corporalit̄ et spūaliē
māducat: vel hic qđ solū spūaliē: id est q̄ntū ad effectū sacramēti
et rō duby: qz nosti eū qđ dicit crede et māducasti. Utē q̄z diu re
maneat illud reuerendum sacramentum postq̄z fuerit ab homi
ne sumptum.

Sapientia. Reuera ap̄liore materiã duotiõis ⁊ ḡe
simul h̄z donante cū dono: cam cū effcū. **De secūdo** satis h̄s
manifeste patrū snias: q̄ verū corp⁹ dominicū tam diu manet:
q̄ diu manent species sacramentales

Oratio ad sacramentum.

Hie sanctissimū corp⁹ dñicū i h̄ sacramēto cōtentum: te
cōfiteo: labys: te toto corde diligo: te totis visceribus
occupisco. **D**ignare q̄so hodie infirmā aiām: te salutarē
victimā ⁊ fontē oim grārū recipe cupientē: tā clementē ⁊ ḡtiose
iuisere: vt medelā i corpe ⁊ i aiā: tua ex p̄ntia gaudeā iuenisse.
ne respicias dñe ad iniquitates ⁊ negligentias meas plurimas: s̄z
ad miseratiōes tuas infinitas. **T**u nāq; es p̄ quē orbis terre est
creatus ⁊ sanatus: p̄ quem oēs herbe ⁊ cūcte res virtuose suas
fortiunt v̄tutes. **T**u es agn⁹ ille imaculat⁹: q̄ hodie p̄ toti⁹ mūdi
redēptiōe p̄i eterno victimaris. **O** manna dulcissimū o nectar
suauissimuz: cōfer ori meo tue salutaris p̄ntie mellisū gustuz:
accēde i me caritatē tuā: extigue vicia: v̄tutes infunde: gr̄as ad
auge salutē mētis ⁊ corpis tribue. **I**nclina q̄so celos tuos ⁊ de
scēde ad me: vt tibi cōiūct⁹ ⁊ vnit⁹: tecū p̄ter vn⁹ efficiar sp̄s.
O venerabile sacmētū p̄ te queso oēs inimici mei repellā: pctā
dimittant: ⁊ oīa mala p̄ tuā p̄ntiaz excludant: bonum p̄positū
tribue: mores corrige: ⁊ omnes act⁹ meos i tua voluntate dis
pone. **I**ntellcūs p̄ te ih̄u dulcissime h̄ nouo lumie illustref affec
tus inflāmet: spes robozet: vt vita mea emēdata semp̄ pficiat
i melius: ⁊ tandē conferat exitus beatus. **A**men.

Qualiter eterna sapientia sit ex toto corde: ⁊ ex tota anima
iugiter omni tempore laudanda.

O**B**audite me diuini fructus

aquarū: ⁊ q̄si rose plantate sup̄ riuos aq̄rū fructificate:
q̄si libanus odorē suauitatis habete: florete flores quāsi
liliū: date odorē ⁊ frōdete i grārū actiōe: ⁊ collaudate cātīcū: et
b̄ndicite dñm i opib⁹ suis: date nomini ei⁹ magnificētiā: ⁊ cōfite
mini illi i voce labioꝝ vestroꝝ: i cātīcis labioꝝ ac cytharis: ⁊
sic dicetis i cōfessione. **O**pa dñi vniuersa bona valde. **B̄ndicen**
tes dñm: exaltate illū quātū potestis: maior est enī omni laude

Discipulus **O**dilecte mi q̄s mihi det vt cor lāgui
duz in tuo amore: ⁊ p̄ desiderio te lau
dandi sitibūdū cōceptū laudis hui⁹ aī mortē vicinā ad effectuz